

ร่างพระราชบัญญัติการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ร่างพระราชบัญญัติการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๙ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗

● **หลักการ**

ให้มีกฎหมายการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ

● **เหตุผล**

เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๕๙ มาตรา ๓๙/๑ บัญญัติให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในการดำเนินการจัดให้มีการออกเสียงประชามติ โดยหลักเกณฑ์ วิธีการ และกำหนดเวลาในการจัดให้มีการออกเสียงประชามติ คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติ การเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญและคำอธิบายสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ การออกเสียงประชามติ การนับคะแนน บัตรเสีย และการประกาศผลการออกเสียงประชามติ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

● **ร่างพระราชบัญญัติการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. มีเนื้อหารวมจำนวน ๖๖ มาตรา สรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้**

๑. บทนิยามศัพท์

ในพระราชบัญญัตินี้

“**คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ**” หมายความว่า คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๕๘

“**ร่างรัฐธรรมนูญ**” หมายความว่า ร่างรัฐธรรมนูญซึ่งจัดทำโดยคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

“**การออกเสียง**” หมายความว่า การออกเสียงประชามติตามมาตรา ๓๙/๑ ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๕๙

“**ผู้มีสิทธิออกเสียง**” หมายความว่า ผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๕๙

“วันออกเสียง” หมายความว่า วันที่กำหนดให้เป็นวันออกเสียงประชามติตามประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง

“เขตออกเสียง” หมายความว่า ท้องที่ที่กำหนดเป็นเขตออกเสียงประชามติ

“หน่วยออกเสียง” หมายความว่า ท้องถิ่นที่กำหนดให้ทำการลงคะแนนออกเสียงประชามติ

“ที่ออกเสียง” หมายความว่า สถานที่ที่กำหนดให้ทำการลงคะแนนออกเสียงประชามติ และให้หมายความรวมถึงบริเวณที่กำหนดขึ้นโดยรอบที่ออกเสียงประชามติ

“จังหวัด” หมายความว่า รวมถึง กรุงเทพมหานคร

“อำเภอ” หมายความว่า รวมถึง เขต

“ตำบล” หมายความว่า รวมถึง แขวง

“ศาลากลางจังหวัด” หมายความว่า รวมถึง ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร

“ที่ว่าการอำเภอ” หมายความว่า รวมถึง สำนักงานเขต

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า เฉพาะเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล เมืองพัทยา (ร่างมาตรา ๓)

๒. กำหนดให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจออกระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๕)

๓. กำหนดให้รัฐอุดหนุนหรือจัดสรรค่าใช้จ่ายอย่างเพียงพอแก่คณะกรรมการการเลือกตั้งและหน่วยงานของรัฐที่สนับสนุนการจัดทำประชามติ รวมทั้งกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแสวงหาความร่วมมือจากภาคเอกชน เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานเกี่ยวกับการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนทราบถึงสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญและมีส่วนร่วมในการออกเสียง โดยไม่ทำให้การออกเสียงมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด (ร่างมาตรา ๔)

๔. กำหนดให้เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับมอบร่างรัฐธรรมนูญจากคณะรัฐมนตรี และในกรณีได้รับมอบประเด็นเพิ่มเติมจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อดำเนินการให้มีการออกเสียงประชามติ ให้ถือว่าเป็นการดำเนินการควบคุมและดำเนินการจัดหรือจัดให้มีการออกเสียงประชามติ ให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ตามมาตรา ๑๐ (๑)¹ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ และตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๖)

¹ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๐ (๑) บัญญัติว่า

“มาตรา ๑๐ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ควบคุมและดำเนินการจัดหรือจัดให้มีการเลือกตั้งหรือสนับสนุนการสรรหาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น แล้วแต่กรณี รวมทั้งการออกเสียงประชามติ ให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

๕. กำหนดให้บุคคลมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและรณรงค์เกี่ยวกับการออกเสียงโดยสุจริตและไม่ขัดต่อกฎหมาย (ร่างมาตรา ๗)

๖. หมวด ๑ การจัดพิมพ์ร่างรัฐธรรมนูญ การจัดส่งร่างรัฐธรรมนูญ และการเผยแพร่กระบวนการและขั้นตอนการออกเสียง

๖.๑ กำหนดให้ในกรณีที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติเสนอประเด็นเพื่อการออกเสียงประชามติเพิ่มเติม ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติจัดทำคำอธิบายหลักการและเหตุผลของประเด็นดังกล่าว ส่งให้แก่คณะกรรมการการเลือกตั้งภายใน ๑๐ วันนับแต่วันถัดจากวันที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติเสนอประเด็นเพิ่มเติม (ร่างมาตรา ๘)

๖.๒ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดพิมพ์ร่างรัฐธรรมนูญ คำอธิบายสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ และประเด็นเพิ่มเติม พร้อมคำอธิบายหลักการและเหตุผลของประเด็น รวมทั้งเผยแพร่กระบวนการและขั้นตอนการออกเสียงให้ประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึง ทั้งนี้ คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจมอบหมายให้บุคคลหรือคณะบุคคลคณะหนึ่งหรือหลายคณะ ดำเนินการในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ด้วยก็ได้ (ร่างมาตรา ๙)

๖.๓ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการแสดงความคิดเห็นโดยอิสระและเท่าเทียมกันของบุคคลทุกฝ่ายในเรื่องที่จัดทำประชามติ และสนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐหรือภาคเอกชนสามารถดำเนินการจัดกิจกรรมในการรณรงค์เผยแพร่เกี่ยวกับการออกเสียงร่างรัฐธรรมนูญ และให้สถานีวิทยุกระจายเสียง สถานีวิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมจัดสรรเวลาออกอากาศ หรือเผยแพร่ข้อมูลตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด (ร่างมาตรา ๑๐)

๗. หมวด ๒ หลักเกณฑ์และวิธีการในการออกเสียง

๗.๑ ส่วนที่ ๑ บททั่วไป

๗.๑.๑ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ดำเนินการจัดและควบคุมการออกเสียงให้เป็นไปด้วยความสุจริตและเที่ยงธรรม และเพื่อให้การดำเนินการจัดการออกเสียงเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจออกคำสั่งให้ข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ ปฏิบัติการทั้งหลายอันจำเป็นตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๑๑)

๗.๑.๒ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดวันออกเสียงโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา (ร่างมาตรา ๑๒)

๗.๑.๓ กำหนดให้การออกเสียงให้ใช้วิธีลงคะแนนโดยตรงและลับ และให้ผู้มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนด้วยวิธีการกากบาทในบัตรออกเสียง หรือวิธีการอื่นในเครื่องลงคะแนน (ร่างมาตรา ๑๓)

๗.๒ ส่วนที่ ๒ เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการออกเสียง

๗.๒.๑ กำหนดอำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดซึ่งเป็นผู้อำนวยการการออกเสียงประจำเขตออกเสียง และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดซึ่งเป็นคณะกรรมการการออกเสียงประจำเขตออกเสียง เพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการออกเสียง นอกจากนี้ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการออกเสียง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจแต่งตั้งหรือมอบหมายให้ผู้อำนวยการการออกเสียงประจำเขตออกเสียงหรือคณะกรรมการการออกเสียงประจำเขตออกเสียงแต่งตั้งคณะกรรมการ คณะบุคคล หรือบุคคลใด เป็นผู้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการออกเสียงได้ตามสมควร (ร่างมาตรา ๑๔)

๗.๒.๒ กำหนดให้แต่งตั้งผู้อำนวยการประจำหน่วยออกเสียงจำนวน ๑ คน และคณะกรรมการประจำหน่วยออกเสียงจำนวนไม่น้อยกว่า ๕ คน เป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการออกเสียง พร้อมทั้งกำหนดอำนาจหน้าที่ของบุคคลดังกล่าว (ร่างมาตรา ๑๕)

๗.๒.๓ กำหนดการดำเนินการในกรณีที่กรรมการประจำหน่วยออกเสียงมีจำนวนน้อยกว่า ๕ คนซึ่งไม่ครบจำนวนตามมาตรา ๑๕ (๒) และการดำเนินการในกรณีที่ในวันออกเสียงมีกรรมการประจำหน่วยออกเสียงมาปฏิบัติหน้าที่ไม่ครบจำนวน รวมถึงกรณีที่ไม่มีการกรรมการประจำหน่วยออกเสียงมาปฏิบัติหน้าที่เลย (ร่างมาตรา ๑๖)

๗.๒.๔ กำหนดให้นอกจากที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจกำหนดวิธีปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการการออกเสียงประจำเขตออกเสียง ผู้อำนวยการการออกเสียงประจำเขตออกเสียง ผู้อำนวยการประจำหน่วยออกเสียง คณะกรรมการประจำหน่วยออกเสียง เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยหรือผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการออกเสียง รวมทั้งให้มีอำนาจมอบหมายหรือสั่งการให้ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ และพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ มีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในการออกเสียง (ร่างมาตรา ๑๗)

๗.๒.๕ กำหนดให้ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการการเลือกตั้งเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้อำนวยการและกรรมการการออกเสียงประจำเขตออกเสียง ผู้อำนวยการและกรรมการประจำหน่วยออกเสียง เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย และผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการออกเสียง เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา (ร่างมาตรา ๑๘)

๗.๒.๖ กำหนดให้ค่าตอบแทนของผู้อำนวยความสะดวกและกรรมการการออกเสียงประจำเขตออกเสียง ผู้อำนวยความสะดวกและกรรมการประจำหน่วยออกเสียง เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย และผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการออกเสียง เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด (ร่างมาตรา ๑๙)

๗.๓ ส่วนที่ ๓ เขตออกเสียงและหน่วยออกเสียง

๗.๓.๑ กำหนดให้ใช้เขตจังหวัดเป็นเขตออกเสียง (ร่างมาตรา ๒๐)

๗.๓.๒ กำหนดหลักเกณฑ์การกำหนดหน่วยออกเสียง โดยให้คำนึงถึงความสะดวกในการเดินทางมาใช้สิทธิออกเสียงของผู้มีสิทธิออกเสียง โดยหลักให้ใช้เขตหมู่บ้านเป็นเขตของหน่วยออกเสียง และให้ถือเกณฑ์จำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงหน่วยละ ๘๐๐ คนเป็นประมาณโดยให้ดำเนินการประกาศหน่วยออกเสียงไม่น้อยกว่า ๒๐ วันก่อนวันออกเสียง (ร่างมาตรา ๒๑)

๗.๓.๓ กำหนดหลักเกณฑ์ที่ออกเสียง ต้องเป็นสถานที่ที่ประชาชนเข้าออกได้สะดวก มีความเหมาะสม และควรตั้งอยู่ในย่านกลางของหน่วยออกเสียง พร้อมทั้งให้มีป้ายหรือเครื่องหมายอื่นใดเพื่อแสดงขอบเขตบริเวณของที่ออกเสียงไว้ด้วย แต่ในท้องที่ใดถ้าเห็นว่าจะเป็นการอำนวยความสะดวกหรือเพื่อความปลอดภัยของผู้มีสิทธิออกเสียง อาจประกาศกำหนดที่ออกเสียงนอกเขตของหน่วยออกเสียงก็ได้ หรือในกรณีเกิดเหตุจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอย่างอื่นก่อนวันออกเสียง ให้ประกาศเปลี่ยนแปลงที่ออกเสียงได้ (ร่างมาตรา ๒๒)

๗.๔ ส่วนที่ ๔ ผู้มีสิทธิออกเสียง และบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียง

๗.๔.๑ กำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิออกเสียง และกำหนดลักษณะของผู้เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิออกเสียงในวันออกเสียง (ร่างมาตรา ๒๓ - ๒๔)

๗.๔.๒ กำหนดให้จัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงของแต่ละหน่วยออกเสียง และปิดประกาศไว้ ณ ที่ออกเสียงไม่น้อยกว่า ๒๐ วันก่อนวันออกเสียงและให้แจ้งรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงในทะเบียนบ้านไปยังเจ้าบ้านให้ทราบก่อนวันออกเสียงไม่น้อยกว่า ๑๕ วันด้วย และกำหนดการดำเนินการในกรณีที่ผู้อำนวยความสะดวกการออกเสียงประจำเขตออกเสียงพบว่าการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงมีความผิดพลาด ให้รายงานต่อคณะกรรมการการออกเสียงประจำเขตออกเสียงเพื่อมีคำสั่งแก้ไข (ร่างมาตรา ๒๕)

๗.๔.๓ กำหนดสิทธิในการยื่นคำร้องขอเพิ่มชื่อลงในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงในกรณีที่ผู้มีสิทธิออกเสียงหรือเจ้าบ้านผู้ใดเห็นว่าตนหรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านของตนไม่มีรายชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อดังกล่าว โดยเมื่อได้รับคำร้องแล้ว ให้คณะกรรมการการออกเสียงประจำเขตออกเสียงหรือผู้ที่คณะกรรมการการออกเสียงประจำเขตออกเสียงมอบหมายดำเนินการตรวจสอบหลักฐานและพิจารณา มีคำสั่งโดยเร็ว (ร่างมาตรา ๒๖)

๗.๔.๔ กำหนดสิทธิในการยื่นคำร้องเพื่อให้ถอนชื่อผู้ซึ่งไม่มีสิทธิออกเสียงออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียง (ร่างมาตรา ๒๗)

๗.๔.๕ กำหนดให้คณะกรรมการการออกเสียงประจำเขตออกเสียงถอนชื่อผู้ซึ่งถูกศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดยการขีดชื่อบุคคลนั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียง (ร่างมาตรา ๒๘)

๗.๕ ส่วนที่ ๕ การลงคะแนนออกเสียง

๑. บททั่วไป

- กำหนดให้การลงคะแนนออกเสียงกระทำได้ ๒ วิธี กล่าวคือ การลงคะแนนด้วยบัตรออกเสียง และการลงคะแนนด้วยเครื่องลงคะแนน (ร่างมาตรา ๒๙)

- กำหนดลักษณะของหีบบัตรออกเสียงและลักษณะของบัตรออกเสียง โดยให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด (ร่างมาตรา ๓๐ - ๓๑)

- กำหนดระยะเวลาเปิดการลงคะแนนออกเสียงในวันออกเสียง ตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๑๖.๐๐ นาฬิกา (ร่างมาตรา ๓๒)

- กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีแสดงตนของผู้มีสิทธิออกเสียงซึ่งประสงค์จะลงคะแนนออกเสียง โดยให้ผู้มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนออกเสียงได้ที่หน่วยออกเสียงที่ตนมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อได้เพียงแห่งเดียว เว้นแต่เป็นผู้ซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยออกเสียงอื่นที่อยู่นอกหน่วยออกเสียงที่ตนมีสิทธิ ให้สามารถลงคะแนนออกเสียงในหน่วยออกเสียงที่ตนต้องปฏิบัติหน้าที่ (ร่างมาตรา ๓๓ - ๓๔)

- กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมาย จัดให้มีการอำนวยความสะดวกสำหรับการลงคะแนนออกเสียงของคนพิการหรือผู้สูงอายุไว้เป็นพิเศษ และอาจกำหนดให้มีการจัดที่ออกเสียงสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุเป็นกรณีพิเศษได้ ทั้งนี้เมื่อบุคคลดังกล่าวได้ลงทะเบียนเพื่อขอใช้สิทธิออกเสียง ณ สถานที่ดังกล่าวแล้ว ให้หมดสิทธิออกเสียงในหน่วยออกเสียงที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน (ร่างมาตรา ๓๖)

- กำหนดวิธีการดำเนินการในกรณีที่การลงคะแนนออกเสียงในหน่วยออกเสียงแห่งใดไม่สามารถกระทำได้ เนื่องจากเกิดจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอย่างอื่น ให้คณะกรรมการประจำหน่วยออกเสียงประกาศงดลงคะแนนออกเสียงในหน่วยออกเสียงนั้น แล้วรายงานต่อคณะกรรมการการออกเสียงประจำเขตออกเสียง เพื่อให้รายงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดวันลงคะแนนออกเสียงใหม่ในหน่วยออกเสียงนั้นโดยเร็ว เว้นแต่จะเห็นว่าจำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงของหน่วยออกเสียงดังกล่าวไม่เปลี่ยนแปลงผลการออกเสียง อาจไม่จัดให้มีการลงคะแนนออกเสียงใหม่ในหน่วยออกเสียงนั้นก็ได้ (ร่างมาตรา ๓๗)

๒. การลงคะแนนออกเสียงด้วยบัตรออกเสียง

- กำหนดให้คณะกรรมการประจำหน่วยออกเสียงนับจำนวนบัตรออกเสียงทั้งหมดของหน่วยออกเสียงนั้น และปิดประกาศจำนวนบัตรออกเสียงไว้ในที่เปิดเผย ก่อนเริ่มเปิดให้มีการลงคะแนนออกเสียง (ร่างมาตรา ๓๘)

๓. เครื่องลงคะแนน และการลงคะแนนออกเสียงด้วยเครื่องลงคะแนน

- กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจออกระเบียบที่กำหนดลักษณะและรายละเอียดของเครื่องลงคะแนน รวมทั้งขั้นตอนวิธีการลงคะแนนออกเสียงด้วยเครื่องลงคะแนน จำนวนคณะกรรมการประจำหน่วยออกเสียง และบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียง (ร่างมาตรา ๓๙)

๔. การลงคะแนนออกเสียงด้วยบัตรออกเสียงและเครื่องลงคะแนนในที่ออกเสียงเดียวกัน

- กำหนดให้ในกรณีที่หน่วยออกเสียงใดที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศให้มีการใช้บัตรออกเสียงและเครื่องลงคะแนนภายในที่ออกเสียงเดียวกัน ผู้มีสิทธิออกเสียงสามารถแจ้งความประสงค์ว่าจะลงคะแนนออกเสียงด้วยบัตรออกเสียงหรือเครื่องลงคะแนนอย่างใดอย่างหนึ่งได้ (ร่างมาตรา ๔๐)

๗.๖ ส่วนที่ ๖ การลงคะแนนออกเสียงสำหรับผู้มีสิทธิออกเสียงนอกเขตจังหวัด

- กำหนดหลักเกณฑ์การลงคะแนนออกเสียงสำหรับผู้มีสิทธิออกเสียงซึ่งอยู่นอกเขตออกเสียงที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน หรือมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตออกเสียงเป็นเวลาน้อยกว่า ๙๐ วันนับถึงวันออกเสียง หากประสงค์จะขอใช้สิทธิลงคะแนนออกเสียงในจังหวัดที่ตนอยู่ ให้ยื่นคำขอลงทะเบียนก่อนวันออกเสียงอย่างน้อย ๓๐ วัน (ร่างมาตรา ๔๑)

๗.๗ ส่วนที่ ๗ การนับคะแนนออกเสียงและการประมวลผลการออกเสียง

๑. บททั่วไป

- กำหนดการดำเนินการของคณะกรรมการประจำหน่วยออกเสียงเมื่อเสร็จสิ้นการลงคะแนนออกเสียงแล้ว ให้นำคะแนนออกเสียงจากบัตรออกเสียง หรือประมวลผลการออกเสียงด้วยเครื่องลงคะแนน ณ ที่ออกเสียงของแต่ละหน่วยออกเสียง และให้กระทำโดยเปิดเผย ห้ามมิให้เลื่อนหรือประวิงเวลาการนับคะแนนออกเสียง (ร่างมาตรา ๔๒)

- กำหนดวิธีการดำเนินการในกรณีที่การนับคะแนนออกเสียง ณ ที่ออกเสียงใดไม่สามารถกระทำได้ หรือไม่สามารณับคะแนนออกเสียงได้จนเสร็จสิ้น อันเนื่องจากเกิดเหตุจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัยหรือเหตุจำเป็นอย่างอื่น หรือด้วยความจำเป็นตามสภาพที่อาจมีผลต่อความปลอดภัย ให้คณะกรรมการประจำหน่วยออกเสียงประกาศงดการนับคะแนนออกเสียงสำหรับหน่วย

ออกเสียงนั้น แล้วรายงานต่อคณะกรรมการการออกเสียงประจำเขตออกเสียง เพื่อรายงานให้คณะกรรมการการเลือกตั้งโดยเร็ว และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดวัน เวลา และสถานที่นับคะแนนออกเสียงต่อไปโดยเร็ว แต่ในกรณีที่เห็นว่า จำนวนบัตรออกเสียงหรือจำนวนผู้มาแสดงตนใช้สิทธิออกเสียงของหน่วยออกเสียงดังกล่าวไม่เปลี่ยนแปลงผลการออกเสียง คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจไม่สั่งนับคะแนนออกเสียงใหม่ในหน่วยออกเสียงนั้นก็ได้ (ร่างมาตรา ๔๓)

๒. การนับคะแนนออกเสียงกรณีลงคะแนนออกเสียงด้วยบัตรออกเสียง

- กำหนดลักษณะบัตรออกเสียงที่ให้ถือเป็นบัตรเสีย และกำหนดลักษณะของบัตรเสียทั้งฉบับ กรณีที่มีการออกเสียงมากกว่าหนึ่งประเด็นในบัตรออกเสียงเดียวกัน (ร่างมาตรา ๔๔ - ๔๕)

- กำหนดการดำเนินการเมื่อการนับคะแนนออกเสียง ณ ที่ออกเสียงเสร็จสิ้นแล้ว ให้คณะกรรมการประจำหน่วยออกเสียงรายงานผลที่เกี่ยวกับการนับคะแนนออกเสียง โดยให้กระทำโดยเปิดเผย และคณะกรรมการการเลือกตั้งอาจดำเนินการให้มีการรายงานผลการออกเสียงอย่างไม่เป็นทางการได้ แต่เมื่อแสดงผลการออกเสียงถึงร้อยละ ๙๕ ของจำนวนหน่วยออกเสียงให้หยุดการแสดงผลการออกเสียงต่อสาธารณะ (ร่างมาตรา ๔๖)

- กำหนดวิธีการดำเนินการในกรณีที่ผลการนับคะแนนออกเสียงปรากฏว่าจำนวนผู้มาใช้สิทธิออกเสียงไม่ตรงกับจำนวนบัตรออกเสียงที่ใช้ลงคะแนนออกเสียง (ร่างมาตรา ๔๗)

๓. การประมวลผลการออกเสียงกรณีลงคะแนนออกเสียงด้วยเครื่องลงคะแนน

- กำหนดให้คณะกรรมการประจำหน่วยออกเสียงรายงานผลการประมวลผลการออกเสียง และจำนวนผู้มาลงคะแนนออกเสียงด้วยเครื่องลงคะแนนของหน่วยออกเสียงนั้น โดยให้กระทำโดยเปิดเผย (ร่างมาตรา ๔๘)

- กำหนดวิธีการดำเนินการในกรณีที่ปรากฏว่าการประมวลผลการออกเสียงไม่ตรงกับจำนวนผู้มาแสดงตนขอใช้สิทธิออกเสียงในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียง (ร่างมาตรา ๔๙)

๔. การนับคะแนนออกเสียงกรณีลงคะแนนออกเสียงด้วยบัตรออกเสียง และเครื่องลงคะแนนในที่ออกเสียงเดียวกัน

- กำหนดวิธีการนับคะแนนออกเสียง กรณีลงคะแนนออกเสียงด้วยบัตรออกเสียงและเครื่องลงคะแนนในที่ออกเสียงเดียวกัน (ร่างมาตรา ๕๐)

๗.๘ ส่วนที่ ๘ การคัดค้านการออกเสียง

๗.๘.๑ กำหนดให้ในกรณีที่ผู้มาใช้สิทธิออกเสียงจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ของผู้มาใช้สิทธิออกเสียงในหน่วยออกเสียงใด เห็นว่าการออกเสียงในหน่วยออกเสียงนั้นเป็นไปโดยไม่สุจริตและเที่ยงธรรม ให้มีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านพร้อมทั้งแสดงหลักฐานภายใน ๒๔ ชั่วโมงนับแต่การลงคะแนนออกเสียงสิ้นสุดลง (ร่างมาตรา ๕๑)

๗.๘.๒ กำหนดวิธีการดำเนินการของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เมื่อได้รับคำร้องคัดค้านว่าการออกเสียงในหน่วยออกเสียงใดไม่สุจริตและเที่ยงธรรมแล้ว ให้ดำเนินการไต่สวนและแสวงหาหลักฐานทั้งปวงเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงโดยพลัน ถ้าเห็นว่าการออกเสียงในหน่วยออกเสียงนั้น ไม่สุจริตและเที่ยงธรรม ให้มีคำสั่งให้ดำเนินการออกเสียงใหม่ในหน่วยออกเสียงนั้น (ร่างมาตรา ๕๒)

๗.๙ ส่วนที่ ๙ การประกาศผลการออกเสียง

๗.๙.๑ กำหนดให้คณะกรรมการการออกเสียงประจำเขตออกเสียง รวมผลคะแนนออกเสียงจากทุกหน่วยออกเสียงภายในเขตออกเสียงและที่ออกเสียงนอกเขตจังหวัด เพื่อรายงานผลให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบโดยเร็ว (ร่างมาตรา ๕๓)

๗.๙.๒ กำหนดวิธีการดำเนินการในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่า กรณีที่การลงคะแนนออกเสียงหรือการนับคะแนนออกเสียงในหน่วยออกเสียงใดไม่สามารถกระทำได้ เนื่องจากมีเหตุตามมาตรา ๓๗ หรือมาตรา ๔๓ รวมทั้งกรณีมีการคัดค้านการออกเสียงตามมาตรา ๕๒ ไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงผลการออกเสียง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดทำประกาศผลการออกเสียงเพื่อรายงานต่อ นายกรัฐมนตรี (ร่างมาตรา ๕๔)

๗.๙.๓ กำหนดให้นอกจากกรณีที่กำหนดไว้ในส่วนที่ ๘ การคัดค้านการออกเสียง เมื่อได้รับรายงานผลการนับคะแนนออกเสียงจากหน่วยออกเสียงทุกหน่วยทั่วประเทศแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการออกเสียงและจำนวนผู้มาใช้สิทธิออกเสียง แล้วให้รายงานนายกรัฐมนตรีทราบโดยเร็ว (ร่างมาตรา ๕๕)

๘. หมวด ๓ การควบคุมการออกเสียงและบทกำหนดโทษ

๘.๑ กำหนดห้ามมิให้กรรมการการเลือกตั้ง เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ออนุกรรมการ ผู้อำนวยการการออกเสียงประจำเขตออกเสียง กรรมการการออกเสียงประจำเขตออกเสียง ผู้อำนวยการประจำหน่วยออกเสียง กรรมการประจำหน่วยออกเสียง เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย หรือผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการออกเสียงจงใจไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำการอื่นใดเพื่อขัดขวางมิให้การเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศหรือคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง รวมทั้งกำหนดโทษสำหรับการฝ่าฝืนกรณีดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ ปีถึง ๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ บาทถึง ๒๐๐,๐๐๐ บาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนด ๑๐ ปี (ร่างมาตรา ๕๖)

๘.๒ กำหนดห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่งหน้าที่หรือปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายโดยมิชอบด้วยกฎหมาย กระทำการใด ๆ อันเป็นเหตุให้การออกเสียงไม่เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ในกรณีมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการฝ่าฝืนบทบัญญัติดังกล่าว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นยุติหรือระงับการกระทำได้ รวมทั้งกำหนดโทษสำหรับการฝ่าฝืนกรณีดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ ปีถึง ๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ บาทถึง ๒๐๐,๐๐๐ บาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนด ๑๐ ปี (ร่างมาตรา ๕๗)

๘.๓ กำหนดโทษสำหรับผู้ที่ขัดขวางการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตลอดจนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการออกเสียง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

แต่ถ้าได้กระทำโดยใช้กำลังประทุษร้ายหรือขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๒ ปี หรือปรับไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ร่างมาตรา ๕๘)

๘.๔ กำหนดโทษสำหรับผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างที่ขัดขวางหรือหน่วงเหนี่ยว หรือไม่ให้ความสะดวกพอสมควรต่อการไปใช้สิทธิออกเสียงของผู้ใดบังคับบัญชาหรือลูกจ้าง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๒ ปี หรือปรับไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ร่างมาตรา ๕๙)

๘.๕ กำหนดโทษสำหรับผู้ทำลายบัตรที่มีไว้สำหรับการออกเสียง หรือทำให้บัตรดังกล่าวชำรุด หรือเสียหาย หรือกระทำการด้วยประการใด ๆ แก่บัตรเสียให้เป็นบัตรที่ใช้ได้ หรือกระทำต่อเครื่องลงคะแนน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี และปรับไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท แต่ถ้าผู้กระทำเป็นเจ้าพนักงานหรือเป็นผู้มีหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินการออกเสียง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ ปีถึง ๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ บาทถึง ๒๐๐,๐๐๐ บาท (ร่างมาตรา ๖๐)

๘.๖ กำหนดข้อห้ามมิให้กระทำในระหว่างเวลาเปิดการลงคะแนนออกเสียง รวมทั้งกำหนดโทษสำหรับผู้ที่ทำดังต่อไปนี้ (๑) ผู้ที่ออกเสียงหรือพยายามออกเสียง โดยรู้อยู่แล้วว่าตนเป็นผู้ไม่มีสิทธิ (๒) ผู้ที่ใช้บัตรอื่นที่มีใช้บัตรออกเสียงประชามติมาออกเสียง (๓) ผู้ที่นำบัตรออกเสียงออกไปจากที่ออกเสียง (๔) ผู้ที่ทำเครื่องหมายเพื่อเป็นที่สังเกตไว้ที่บัตรออกเสียง เพื่อให้ผู้อื่นรู้ว่าตนเป็นบัตรออกเสียงของตน หรือใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ใดบันทึกภาพบัตรออกเสียงที่ตนได้ลงคะแนนออกเสียงแล้ว หรือ (๕) ผู้ที่ขัดคำสั่งกรรมการประจำหน่วยออกเสียงที่สั่งให้ออกไปจากที่ออกเสียง เพราะเหตุที่ผู้นั้นขัดขวางการออกเสียง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ บาทถึง ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

กำหนดโทษสำหรับผู้ที่ทำดังต่อไปนี้ (๖) ผู้ที่นำบัตรออกเสียงใส่ในหีบบัตรออกเสียงโดยไม่มีอำนาจ หรือกระทำการใดในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงเพื่อแสดงว่ามีผู้มาแสดงตนออกเสียงโดยผิดไปจากความจริงหรือกระทำการใดอันเป็นเหตุให้มีบัตรออกเสียงเพิ่มขึ้นจากความจริง (๗) ผู้ที่กระทำการโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมายเพื่อมิให้ผู้มีสิทธิออกเสียงสามารถใช้สิทธิได้ หรือขัดขวางหรือหน่วงเหนี่ยวมิให้ผู้มีสิทธิออกเสียงไป ณ ที่ออกเสียง หรือ (๘) ผู้ที่ก่อความวุ่นวายขึ้นในที่ออกเสียง หรือกระทำการใดอันเป็นการรบกวนหรือเป็นอุปสรรคแก่การออกเสียง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑๐ ปี และปรับไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท (ร่างมาตรา ๖๑)

๘.๗ กำหนดโทษสำหรับผู้ที่กระทำการฝ่าฝืนข้อห้ามมิให้กระทำการเกี่ยวกับการออกเสียง ดังนี้

- กำหนดโทษสำหรับผู้ที่กระทำการดังต่อไปนี้ (๑) ผู้ที่ก่อความวุ่นวาย เพื่อให้การออกเสียงไม่เป็นไปด้วยความเรียบร้อย (๒) ผู้ที่ให้ เสนอให้หรือสัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียม เพื่อจะให้ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด เพื่อจะจูงใจให้ผู้มีสิทธิออกเสียงไม่ไปใช้สิทธิออกเสียง หรือออกเสียงอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่ออกเสียง (๓) ผู้ที่หลอกลวง บังคับ ชู เชิญ หรือใช้อิทธิพลคุกคาม เพื่อให้ผู้มีสิทธิออกเสียงไม่ไปใช้สิทธิออกเสียง ออกเสียงอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่ออกเสียง หรือเพื่อให้สำคัญผิดในวัน เวลา ที่ออกเสียงหรือวิธีการลงคะแนนออกเสียง หรือ (๔) ผู้ที่เปิด ทำลาย ทำให้เสียหาย ทำให้เปลี่ยนแปลงสภาพ ทำให้สูญหาย ทำให้ไร้ ประโยชน์นำไป หรือขัดขวางการสงซึ่งหีบบัตรออกเสียงหรือบัตรออกเสียงประชาชาติ เว้นแต่เป็นการดำเนินการ ตามอำนาจหน้าที่โดยชอบด้วยกฎหมาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑๐ ปี และปรับไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท

- กำหนดโทษสำหรับผู้ที่กระทำการดังต่อไปนี้ (๕) ผู้ที่เล่นหรือจัดให้มีการเล่น การพนันชั้นต่อใด ๆ อันมีผลเป็นการจูงใจให้ผู้มีสิทธิออกเสียงไม่ไปใช้สิทธิออกเสียง หรือออกเสียง อย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่ออกเสียง หรือ (๖) ผู้ที่เรียก รับ หรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่น ใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่น เพื่อจะไม่ไปใช้สิทธิออกเสียง หรือออกเสียงอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่ออกเสียง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ บาทถึง ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ทั้งนี้ ศาลอาจสั่งให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดไม่เกิน ๕ ปีด้วยก็ได้

- กำหนดโทษสำหรับ (๗) ผู้ที่ขาย จำหน่าย จ่ายแจก หรือจัดเลี้ยงสุราทุกชนิด ในเขตออกเสียงระหว่างเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกา ของวันก่อนวันออกเสียงจนถึงวันออกเสียง ต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาทหรือทั้งจำทั้งปรับ **(ร่างมาตรา ๖๒)**

๘.๘ กำหนดโทษสำหรับผู้ที่ยั่วยวนพาหนะนำผู้มีสิทธิออกเสียงไปหรือนำกลับไป จากที่ออกเสียงโดยไม่ต้องเสียค่าโดยสาร หรือจัดให้ผู้มีสิทธิออกเสียงไปหรือกลับจากที่ออกเสียง เพื่อจูงใจหรือควบคุมให้ผู้มีสิทธิออกเสียงไปลงคะแนนหรือออกเสียงอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่ออกเสียง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ ปีถึง ๕ ปีหรือปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ บาทถึง ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนด ๕ ปี **(ร่างมาตรา ๖๓)**

๘.๙ กำหนดโทษสำหรับผู้ที่เคยแพร่ผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการออกเสียงในระหว่างเวลา ๗ วันก่อนวันออกเสียงจนถึงเวลาสิ้นสุดการออกเสียงต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกิน ๓ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๖,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ **(ร่างมาตรา ๖๔)**

๘.๑๐ กำหนดโทษสำหรับกรรมการประจำหน่วยออกเสียงที่จงใจนับบัตรออกเสียงหรือคะแนนในการออกเสียงให้ผิดไปจากความจริง หรือรวมคะแนนให้ผิดไป หรือกระทำด้วยประการใด ๆ โดยมีได้มีอำนาจกระทำโดยชอบด้วยกฎหมายให้บัตรออกเสียงชำรุด หรือเสียหาย หรือให้เป็นบัตรเสีย หรือกระทำการด้วยประการใด ๆ แก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรที่ใช้ได้ หรืออ่านบัตรออกเสียงให้ผิดไปจากความจริงหรือทำรายงานการออกเสียงไม่ตรงความจริง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ ปี ถึง ๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ บาทถึง ๒๐๐,๐๐๐ บาท **(ร่างมาตรา ๖๕)**

๘.๑๑ กำหนดโทษสำหรับผู้ที่น่าบัตรออกเสียงที่ลงคะแนนแล้วไปแสดงเพื่อให้ผู้อื่นทราบว่าได้ออกเสียงอย่างไรอย่างหนึ่งหรือไม่ออกเสียง โดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ **(ร่างมาตรา ๖๖)**

หมายเหตุ : การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติในวาระที่หนึ่ง ให้พิจารณาและลงมติว่าจะ “รับหลักการ” หรือ “ไม่รับหลักการ” แห่งร่างพระราชบัญญัตินั้น โดยการลงมติต้องมีสมาชิกมาแสดงตนครบองค์ประชุม โดยให้ถือเอาเสียงข้างมาก ทั้งนี้ ในกรณีที่สภาลงมติในวาระที่หนึ่ง รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติไว้พิจารณา ให้สภาพิจารณาในลำดับต่อไปเป็นวาระที่สอง ซึ่งพิจารณาโดยคณะกรรมการธิการที่สภาตั้งหรือกรรมาธิการเต็มสภา แต่ถ้าสภาลงมติไม่รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ ร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป